

Teresa Witkowska, Stanisław Sinkowski

Myślibórz, st. 4C, gm. loco, woj. gorzowskie, AZP 41-08/-

Informator Archeologiczny : badania 29, 136-137

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Łowicz, st. „Brama Krakowska”
gm. loco, woj. skierniewickie
AZP 59-56/—

Konserwator Zabytków Archeologicz-
nych w Skierniewicach

Pracami kierował mgr Andrzej Kosiorek. Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Miasto, 2. poł. XVI-XIX/XX w.

Stanowisko nazwane umownie „Brama Krakowska” leży w kwartale ulic: Stanisławskiego, Kurkowa, Sikorskiego i nowa bez nazwy (wewnątrz kwartału dwie ulice: Krakowska i Projektowana), na południowy-zachód od Nowego Miasta. W przeszłości obszar ten stanowił granicę miasta z wybudowaną w XVI w. Bramą Krakowską. Znaleźiska archeologiczne pochodzą z XVII/XVIII w.

Badania wykopaliskowe związane były z planowanym zagospodarowaniem całego kwartału — zabudowa mieszkalno-usługowa zarówno wzdłuż ul. Stanisławskiego, jak i wewnątrz kwartału. Ogółem przebadano 238 m² powierzchni. Zlokalizowano ślady osadnictwa miejskiego datowanego na 2. poł. XVI-XIX/XX w. W wykopach założonych przy ul. Stanisławskiego odsłonięto relikty zabudowy mieszkalnej. Pierwsze domy drewniane zostały zbudowane w 2. poł. XVI w. — odkryto dwa z nich, w jednym natrafiono na pozostałości pieca glinianego (przeżalone płyty polepy i ceglany ruszt). W czasie „potopu” budynki uległy spaleni (podobnie jak większość zabudowy miejskiej) — została po nich zbita warstwa spalonego drewna. Kilkanaście lat później, pod koniec XVII w., na zniwelowanym i podsypnym żółtym piaskiem terenie zbudowano nowe budynki drewniane. Natomiast trzecia faza prac budowlanych przypada na 2. poł. XIX w. — te budynki, po licznych remontach, dotrwały do lat 70. XX w.

W wykopach założonych wewnątrz kwartału (przy ul. Krakowskiej) odkryto jedynie warstwy kulturowe datowane materiałem ruchomym na 2. poł. XVII-XIX/XX w.

Materiał ruchomy wystąpił w postaci ceramiki, kafla, szkła naczyniowego.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Skierniewicach.

Badania będą kontynuowane.

Myślibórz, st. 4C
gm. loco, woj. gorzowskie
AZP 41-08/—

Muzeum w Gorzowie Wlkp.

Badania prowadziła mgr Teresa Witkowska z udziałem Stanisława Sinkowskiego. Finansowane przez Muzeum w Gorzowie Wlkp. Warsztat ceramiczny. Okres nowożytny (XVI-XVIII w.).

Interwencyjne badania ratownicze prowadzono na terenie budowy domu mieszkalnego w północno-zachodniej części historycznej zabudowy Starego Miasta, przy ul. Pomorskiej 5. Wcześniejsze prace budowlane zniszczyły warstwy kulturowe górne, w południowej części wykopu także warstwy związane z działalnością warsztatu garncarskiego.

Wykop sondażowy o wymiarach 5 x 5 m, usytuowany ok. 10 m na południe od muru obronnego, odsłonił 3 obiekty kulturowe:

- obiekt nr 1 — ćwiartka C — komora wypałowa pieca zorientowana na linii północ-południe. Piec został zbudowany jako forma półziemiankowa; część wkopana w ziemię miała ściany wewnętrzne ugruntowane grubą warstwą (0,2 m) białej gliny. Komorę wewnętrzną o wymiarach 1,2 x 0,7 m, z warstewką popiołu w spągu, wypełnioną ceramiką naczyniową, kaflami i dachówkami, pokrywała warstwa czerwono-brunatnej gliny, przemieszanej z gruzem ceglany i fragm. ceramiki, o miąższości 0,5 m i powierzchni 2,4 x 1,6 m,
- obiekt nr 2 — ćwiartka B — jama odpadkowa oddalona od pieca w kierunku północnym

o 3,6 m. W obrębie wykopu osiąga szerokość 2,5-3 m, przy głębokości bezwzględnej od 0,3 do 0,5 m. Wypełnisko jamy stanowią duże fragm. naczyń oraz kafli, — obiekt nr 3 — ćwiartka C — niecka szerokości 1,2 m i miąższości do 0,4 m, zagłębiona w calcowym, żelazistym piasku. Wypełnisko stanowi czarna ziemia z niewielką domieszką gliny, zawierająca obok ceramiki naczyniowej głównie kafle miskowe z otworem czworokątnym, o wysokości od ok. 9 do 12 cm.

Na terenie wykopu oraz poza nim zarejestrowano występowanie warstwy kulturowej, którą tworzyła glina przemieszana z ziemią o dużej wilgotności, zawierająca duże ilości ceramiki. Zasięg tej warstwy zaobserwowano w odległości 20 m na południe, wzdłuż ul. Pomorskiej, oraz w odległości ok. 10 m na zachód od wykopu.

Poza wykopem, od południowo-zachodniej strony pieca, zlokalizowano jeszcze dwie jamy odpadowe. Jamy miały średnice 1 i 1,25 m, a zachowane głębokości odpowiednio: 0,3 i 0,33 m.

Pozyskany w trakcie badań bogaty materiał ceramiczny reprezentowany jest przez naczynia: dzbany i kubki z uchami, misy, czerpaki, talerze i trójnogi, często szklwione lub angobowane, kafle miskowe i płytowe oraz ciężarki do sieci.

Dokumentacja i część materiałów znajdują się w Muzeum w Gorzowie Wlkp., druga część materiałów w Muzeum w Myśliborzu.

Planowana jest kontynuacja badań.

Olsztyn, st. XXIV,
wykopy 13a-13j
AZP 24-61/—

ARCHEO-ADAM

Nadzory prowadził A. Mackiewicz. Finansowane przez Stowarzyszenie Młodzieży Polsko-Niemieckiej w Olsztynie. Drugi sezon badań. Rejon fosy między miastem a zamkiem.

Badania objęły swym zakresem nadzory przy palowaniu budynku byłego sanepidu, a obecnie Stowarzyszenia Młodzieży Polsko-Niemieckiej przy ul. Okopowej 25, oraz wykopy zarówno w jego wnętrzu, jak i na zewnątrz. Zadokumentowano w formie rysunkowej 14 wykopów o łącznej długości profili ponad 200 m. Wszystkie wykopy (oprócz wykopu 13i oraz 13j i wykopów wewnątrz budynku) miały ze sobą bezpośrednie połączenie, dlatego też oznaczono je jako wykop 13 w obrębie st. XXIV, a poszczególne odnogi oznaczono kolejnymi literami alfabetu. Analiza nawarstwień stratygraficznych w obrębie wykopów potwierdziła, że w najbliższej okolicy budynku, do głębokości ok. 1,5 m zalegają głównie warstwy zasypiskowe i niwelacyjne, które powstały w ciągu ostatniego stulecia, a więc można je określić jako współczesne (XX-wieczne). Odnosi się to zwłaszcza do wykopów 13i oraz 13j. Tylko w nielicznych przypadkach udało się uchwycić warstwy, które można określić jako nowożytny, to jest pochodzące z okresu od XVII do XVIII w., i to bardziej ciężące ku schyłkowi tego ostatniego stulecia (wykopy 13c, 13d, 13f). Natomiast nawarstwienia starsze, czyli późnośredniowieczne i wczesnonowożytny, zalegają w partiach głębszych, do których w zasadzie prace prowadzone wokół remontowanego budynku nie dochodziły. Tak głębokie zaleganie pierwotnych nawarstwień kulturowych związane jest z dużymi deniwelacjami terenu, a także z faktem, iż w rejonie tym przebiegała w okresie średniowiecza fosa oddzielająca miasto od zamku. Badania geologiczne prowadzone w tym rejonie oraz prace przy kolektorze C w latach 1975-1977, a także nadzorowane tu prace przy wzmacnianiu fundamentów metodą iniekcijną potwierdziły, iż warstwy późnośredniowieczne zalegają (głównie w zachodniej części interesującego nas obszaru) na głębokości dochodzącej do 5 m (w niektórych rejonach nawet głębiej) poniżej obecnego poziomu terenu. Nadzory wykazały ponadto, iż przed wykonaniem bezimiennej obecnie ulicy (dawnej Wesserstrasse, a w 1. poł. XX w. Fischer Gasse) prowadzono tu prace niwelacyjne, które spowodowały, iż poziom terenu podniósł się średnio ok. 2 m, zwłaszcza w dolnej jej części, usytuowanej na nasypie, co wyraźnie było widoczne w wykopach 13d i 13e. Podkre-